

Bonaventura Carreras i Peralta

91

El nom de Bonaventura Carreras i Peralta fou donat l'any 1930 a l'antic carrer de les Sabateries Velles, el qual uneix la Plaça de l'Oli amb la Força. Es troba, per tant, en el cor del barri antic de Girona i, com escriu Josep Pla, «més que les característiques del carrer de Ciutadans, té les de la Força».

La proposició per donar el nom del doctor Carreras a un carrer de Girona fou interessada el 12 d'abril de 1930 per Antoni Clara i Turons, banquer que aleshores actuava de regidor com a major contribuent, i rebé l'adhesió dels seus companys de consistori. Val a dir, però, que l'arquitecte Rafael Masó i Joaquim Pla Cargol, també regidors, expressaren la conveniència de no alterar els noms dels carrers tradicionals. L'alcalde Coll i Turbau, casat precisament amb una filla del doctor Carreras, agrai la deferença demostrada pels regidors i acordà que s'estudiés millor la proposta.

En la sessió permanent del 16 de maig immediat, es va llegir una instància de Lucià Güell i altres veïns del carrer de les Sabateries Velles, en la qual demanaven que es donés el nom de Carreras Peralta a «dicha vía, en la que ejerció su profesión durante largos años este ilustre médico». El ponent de la comissió central i de cultura, Joaquim Tordera, manifestà que la petició del sol·licitant ja s'havia tingut en compte en virtut de la coneguda proposició del senyor Clara, per la qual cosa fou adoptat l'acord de conformitat. La placa de rebatejament del carrer fou descoberta el 8 de març de 1931 per l'alcalde accidental Darius Rahola.

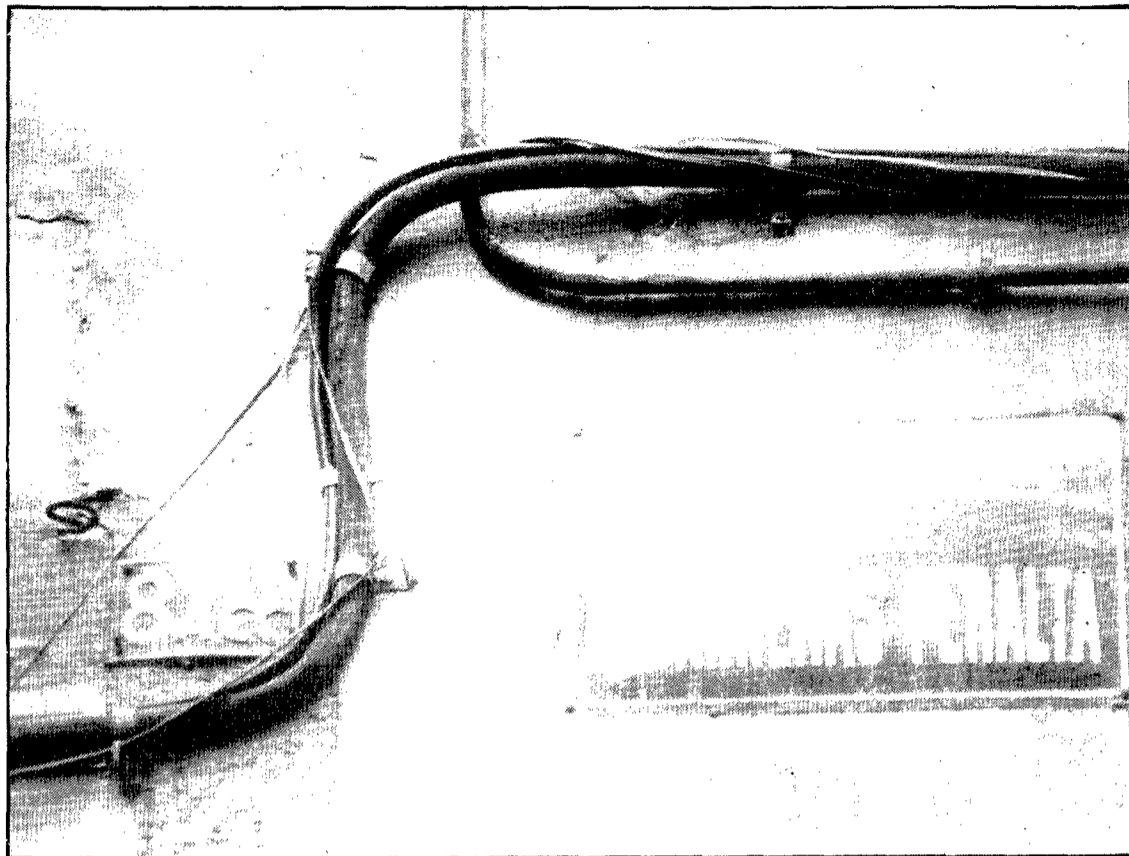
Bonaventura Carreras Peralta havia nascut a Santiago de Cuba el 1855 i morí a Girona el 1905. Destacà com a oculista i presidí també l'Orfeó Gironí. Seguidor del possibilisme de Castelar, fou diputat pel districte de la Bisbal (1901), i regidor de l'Ajuntament de Girona (1889). Al seu consultori, situat al primer pis del número 6 de les Sabateries Velles, hi acudí gent de totes les comarques gironines. Es distinguí en la lluita contra el tracoma.

Cal recordar que, molt abans del 1930, havien existit altres intents no reeixits de canviar l'antiga denominació de Sabateries Velles. Així, el 13 de febrer de 1902 el regidor Pla Tauler havia proposat de dedicar el carrer a Pi i Margall, que havia mort aquell any. També el 3 de juny de 1920, amb el vot en contra de quatre regidors, s'aprovà; entre d'altres modificacions topònimes, de canviar el nom de Sabateries Velles pel de Joan Maragall. Això no obstant, en el ple que seguí l'acord fou sotmès a estudi d'una comissió i no prosperà en la revisió.

AFORES DE LA GIRONA ROMANA

El carrer de Carreras Peralta comença a la plaça de l'Oli i segueix per la dreta fins a les escales que duen a l'antic col·legi dels Germans Maristes (avui carrer Oliva i Prat). Per la banda esquerra, després de la casa número 7, s'eixampla formant una placeta i arriba fins als Quatre Cantons.

Aquest sector final és el que ha sofert més variacions urbanístiques. Ací, a l'Edat Mitjana, s'aixecava el portal del Call, el qual era flanquejat per dues torres o castells comparables als que avui subsisteixen a Sobreporte. El de l'esquerra servia de presó i fou enderrocat el 1856. A l'est hi havia l'enorme castell de Cabrera. La placeta que hi sorgí hom volia batejar-la amb el nom de placeta de «la Lealtad».

Fils elèctrics, plaques de museu... tota una definició del barri vell. (Foto: Rafael Bosch)

El 1896 es construïren les escales i hom empedrà la placeta tot seguit. S'hi veïen robes, cintes, etc. i el senyor Paretas hi pintà força persianes, ja que hi tenia la botiga contigua. També hi funcionà la primera casa del Correu, la qual desaparegué d'aquest indret en construir-se l'actual edifici de Correus (1916).

Per aquesta zona de les escales s'entrava precisament a la Girona romana; la Via Augusta procedia de Caldes de Malavella (*Aquae Voconis*) i topava amb les portes de la vella acrópolis. Possiblement aquest sector fou utilitzat com a necròpolis, puix que durant els treballs d'enderrocament de la torre de la presó aparegueren enterraments i sepultures, acompanyats de petites ampolletes de vidre.

El carrer prengué el nom popular de Sabateries Velles, motivat

per l'ofici gremial que s'hi desenvolupà durant molts anys. El 1809, però, ja no hi vivia cap sabater i hi trobem gent de professions liberals com el notari Llorens, l'advocat Escarrà o els nobles Francesc de Cabirol i Josep de Ferrer.

CASALS DISTINGITS

Avui és un carrer típic de la Girona vella, amb edificis recuperats i altres on l'habitabilitat presenta condicions poc falagueres. Hi destaquen algunes botigues tradicionals, com la llibreria Roca, un pàrquing per a infants, una sabateria i diversos casals que foren residència de famílies distingides de la ciutat.

Al número 2 del carrer, amb façana lateral a la pujada de sant Domènec, hi ha el magnífic Palau de Caramany, adscrit des del 1918 al patrimoni artístic espanyol. Va ser restaurat per Josep M. Pérez Xifra, que fou senador i farmacèutic. Actualment pertany a un nebot del restaurador. La planta baixa ha esdevingut una sala d'exposicions força activa. Al segle passat hi havia existit un col·legi municipal de nenes.

Al número 4 s'alça l'antiga casa dels Cabirol i després dels Heras de Puig. En són notables el pati i l'escala. Narcís Heras de Puig va morir el 1900; era advocat i procedia d'una antiga família d'Adri. Va ser president de la Diputació i comissari d'Agricultura, Indústria i Comerç. La propietat de l'immoble fou comprada per la família Dalmau-Norat, i així es convertí en la casa del metge Laureà Dalmau, que fou diputat al Parlament de Catalunya del 1932. En una de les dependències s'hi instal·là l'Agrupació fotogràfica i posteriorment ha esdevingut seu del partit Esquerra Republicana.

La casa número 6 pertangué a la nissaga dels Ferrer, l'escut de la qual és a l'entrada. Va passar a la família Carles i d'aquesta al Bisbat, el qual després de la guerra la vengué a la família Pla-

Frigola. Al pis principal, hi desenvolupà les activitats una institució modèlica al temps de la II República que es deia «Ateneu de Girona» i era presidida per Carles Rahola. També aquest edifici, hi començà a emetre la primera emissora de les comarques gironines: E.A.J. 38 Ràdio Girona, inaugurada el 1933.

ZONA PER A VIANANTS

El carrer de Carreras Peralta va ser empedrat el 1893 i fou objecte de reformes posteriors. Actualment, les voreres hi presenten un estat força irregular i mostren un cert abandon.

Des de fa poc més d'un any s'ha convertit gairebé en una zona per a vianants. Per un acord municipal del mes de febrer de 1983, l'Ajuntament decidí de col·locar a l'entrada del carrer una tanca accionada per clau magnètica. Així, només poden accedir-hi els vehicles dels veïns del mateix carrer o del de la Força, i els que efectuen operacions de càrrega i descàrrega entre les dotze del matí i les tres de la tarda. Aquesta mesura —a part de les possibles afectats— ha resultat positiva per a la visita al barri vell.

J. Clara

Aquest braç et donarà un cop de mà.

Molta gent es creu que la Força comença a la plaça de l'Oli, i ignoren que el primer tros porta el nom de Carreras Peralta. (Foto: Rafael Bosch)